

മരണശയ്യയിലെ വചനസാക്ഷ്യങ്ങൾ

പി.കെ ജമാൽ

മരണാസന്ധുരുടെ മനസ്സിലൂടെ മിന്നിമറ
യുന്ന വികാരങ്ങളും വിചാരങ്ങളും
സ്ത്രോഗങ്ങളും രേഖപ്പെടുത്തബുദ്ധിയും
അവരോടൊപ്പം മന്ദിരങ്ങൾക്കും പതി
വ്. ചരിത്രത്തിൽനിന്ന് ശ്രദ്ധക്കൂദായി
ജീവിച്ചു കാലംവരുന്നിക്കൂദാത്തിൽ മാണം
വിശ്വരായ ചില മഹർജ്ജുക്കരികൾ മരം
ഞക്കിടക്കയിൽ പെച്ച് മൊഴിഞ്ഞ ചില
പചനങ്ങൾ പക്ഷം, രേഖപ്പെടുത്തബുദ്ധി
കുണ്ട്.

മരണാസന്നന്നായ അബ്യുവകൾ സിദ്ധിപ്പിച്ചു (ര) സുരിം ഖാർഡിലെ 19-ാം സുക്രതം ഓരോ: “മരണവേപ്പാളം യാമാർപ്പ് വുമായി വന്നാണെന്തു. നീ ഓട്ടിയക്കന്നിരുന്നത് എന്തിൽനിന്നിനാണോ അതു തന്നെയാണ് എന്ത്.”

ମହାର ଆଶ୍ରମ(ଗ)ରେ ବିଜ୍ଞିତ୍ ଓ
ବୁଦ୍ଧପକ୍ଷର(ଗ) ନିରାମାନ ନାମକି: “ଆମେରେ
ହୁଏ ରଙ୍ଗ ବସ୍ତ୍ରଅଳ୍ପିଲ୍ଲେ ଆମ ଅଲୋଚନି
ଆତିଥି ବେଳୋ ଏହିଥାନେ କହାନ ଚେ
ଯାଏନ. ଜୀବିଜ୍ଞିରିଶକ୍ତିବରାଗନ ମହିତ୍ଵରେ
କାହାର ପୃତ୍ତୁବସ୍ତ୍ରଅଳ୍ପ ଅଣିଯାଏ
ଆମରାର.”

ତୁଟିଳିଙ୍କ ଅବୟବକର୍ତ୍ତା ଉମରି(ଗ) ଏଣ ପିଲିଚିନ୍ତିତ ପରିଷ୍ଠାରେ ଯେ ତାହାର ସିକିରିକୁହେମହିତ ହୁଏ ବେଳେ ଯିତି ଲୋକ ତାହାର ଚିଲି ଉପରେର ଆସି ନାଶକାରୀ ଅଲ୍ଲାହାବାଦରେଣ୍ଟ ପକଳ ସମୟଂ ତାହାର ନିରବେଦ୍ରେଣ୍ଟ ଚିଲି ବୁଝୁଥିଲୁଣ୍ଡକୁ ଅତିରିକ୍ତ ଅବୟବ ରାତ୍ରିଯିତି ସିକିରିକିଲ୍ଲା ଅନେପୋଲେ ଅବେଣ୍ଟ ରାତ୍ରିସମୟଂ ତାହାର ନିରବେଦ୍ରେଣ୍ଟ ଚିଲି କରମକଳୁଣ୍ଡକୁ ଅତି ଅବୟବ ପକଳ ସିକିରି ଲିଖିଲ୍ଲା ନିରବ୍ୟାପିଯାନ୍ତୁଷ୍ଟିନାନ୍ତର ନିରବ୍ୟାପିକାନ୍ତୁଷ୍ଟିନାନ୍ତର ଏହିକାରିମନ୍ତରର ଅବୟବ ସିକିରିକିଲ୍ଲା ପରଲୋକରତ କରି ମନେତ୍ରୁକୁ ତୁଳ୍ୟାନ୍ତ କାହା ତୁମଞ୍ଚିନାତ୍ ହୁଏ ଲୋକରତ ସତ୍ୟରେତର ପିଲିପର୍ଦ୍ଦୁନାନ୍ତର କୋଣାଣୀଣ୍ଟ ପରଲୋକରତ କରମନ୍ତରିଲେଣ୍ଟ ତୁମଙ୍କ କୁଣ୍ଡଳୀନାତ ଅନୁତ୍ୟରେ ପିଲି ପର୍ଦ୍ଦୁନାନ୍ତ ମୁଲମାଣୀ ବ୍ୟାଜନିରେଣ୍ଟ ତକ କାହା କୁଣ୍ଡଳେଣ୍ଟ ମରିଯାକା”

ആരുൾ(റ)യെ വിളിച്ചു പിണ്ടും: “മകളേ! മുസലിംകളുടെ രേണുക്കുമതല നമ്മകായിരുന്നു. നാം നമ്മകൾ വേണ്ടി പൊതുമുതലിൽനിന്ന് ഒരു ഭിന്നാരോ ദിർഹമേം എടുത്തിട്ടില്ല. സാധാരണ പഴയമാർക്കഴിക്കുന്ന ആപ്പാരാമാൻ നാം കഴിച്ചത്. അവർ ഉടക്കുന്ന പരുക്കൻ വസ്ത്രങ്ങൾ നാമും ഉടാത്തു. മുസലിംകൾക്ക് അവകാശപ്പെട്ട പൊതുമുതൽ നാം നമ്മുടെ കൈവശമില്ല. ആകെയുള്ളത് ഈ നീംഗ്രാ അടിമയും ഈ മലിനാന ഒടക്കവും ഈ ദ്രവിച്ച കുമിളിപ്പുതപ്പുമാണ്. ഞാൻ മരിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ അത് ഉമിന് കൊടുക്കണം.”

***   ***   ***

അബ്ദു ലുഅ്ലുഅത്തുൽ മജൂസി
 യുടെ കടാരിക്കുത്തേര്ഡ് മരണമയ്യുമിൽ
 കിടക്കുന്ന വലീഹം ഉമരിവന്തുൽ പത്തമം
 ബി(റ)നെ സനദ്ധിക്കാൻ വന്നതാണ് ഈ
 പെന്നു അഭ്യാസ്: “അമീറുൽ മുഅ്ലിനീൽ!
 ജനങ്ങൾ അവിശാസിച്ചപ്പോൾ അങ്ങ് വി
 ശ്വാസിയായി. ജനങ്ങൾ നബിയെ കൈ
 വെട്ടിന്ത വേളകളിൽ അങ്ങ് നബിയോ
 ടൊപ്പം നിലയുറപ്പിച്ച് ജിഹാദ് ചെയ്തു.
 ഇതു ഇപ്പോൾ അങ്ങ് ശഹിറായി മരണം
 വരിക്കാൻ പോകുന്നു. ഈ ശഹാദത്ത്
 അങ്ങ് മനസ്സാ വരിച്ചതാണ്.

ଠିକୁଠି ମରଣପ୍ଲଟ୍‌ଫୋର୍ମ ଅଛେ
ଯଏକୁଗିଚ୍ଛ ସଂତ୍ଯାପତି ନିରଣ୍ଟ ମନ
ଦ୍ୱୀପରେ କଣ୍ଠଚର୍ଚତ୍ରତ୍ତଃ ।

“**உமா! தூப்புரை அன்றியூபர்! பாலாம்**
தொகை எடுக்குவி ஆற்வர்த்திக்கூ!” இ
வ்யங் அஹாவு அவர்த்திக்கூ.
உமர்: “**நீஅஜுவர் வீளிவாகூக்**
இலை அடிமிலையு வழிதானளி கிட
க்குநாத். இப் பூவுத்திலுநைத்தெலியா
நக்கியிட்டாயாலும் வரானிர்க்குந டீதி
தமாய காஜுக்குத்தானிக் கச்சஸ்டால் ம
தினாயிலையு.”

അബ്ദവുംലാഹിബ്രനു ഉമർ(റ) അനുസരിക്കുന്നു: “എരെ വത്സലപിതാവ് ഉമരിന്റെ ശ്രിരം എരെ മടിയലായിരുന്നു

മരണവേളയിൽ.” ഉമർ പറഞ്ഞു: “എൻ്റെ
തല നിലത്തു വെക്കു.”

ഞാൻ പറിഞ്ഞു: “എന്തെന്ന് മടക്കി
ലോ നിലത്തോ എവിടെയായാലും അ
ങ്ങേക്ക് എന്താണ്?”

ഉമർ: “പറഞ്ഞില്ലെന്ന് നിലത്ത് വെക്കു.”

ഈ മട്ടിയിൽനിന്നും ശിരസ്സ് മെ
ല്ലെ നിലത്തിറക്കിവെച്ചു.

“ ഉമർ: “ഈ ഉമരിനോട് അവൾക്ക് രക്ഷിതാവ് കരുണ കാണിച്ചിരുപ്പുകിൽ എന്നാൽ ഉമരിക്കേ ശതി? കരുണാമയനേ, കൈവിട്ടായ്.”

***   ***   ***

ଆମିରୁଠ ମୁଖୀମିନୀର ଉଦୟମାଙ୍କ
ବ୍ୟକ୍ତି ଅଧିକାରୀ(୮) ଲୋକରୁକୁ ଏହା
କେତେବେଳେ ମରଣସୂର୍ଯ୍ୟିଲାଗନ୍. ତାକିଯିଲ୍ଲେବେ
ରକତା ଓଲିଚିରିଅନ୍ତେଥାନ୍. ଆପଣୁମେବାଶିକରି:
“ନୀ ଆମ୍ବାରେ ଆରାଯୁଗିଲ୍ଲ. ନୀ ପରିଶ୍ରମ
ମାର. ତୋମ ଅକୁମିକଳିତ୍ତିପଦ୍ଧତିବାରାନ୍
(ଲା ହୁଲାହା ହୁଲା ଅନ୍ତର ସୁଷ୍ପାହାନ
କ ହାନୀକରୁଣ୍ଟୁ ମିଳିବାଲିମୀର୍). ଆମ୍ବା
ହୁଏ, ଏହିରେ ଏହିପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟଜୀବିଲ୍ଲୁଙ୍
ତୋମ ନିରୋକ୍ତ ସହାଯ କେତୁକୁନ୍ତୁ.
ତୋମ ଅକୁମିପ୍ରିକ୍ରିଯ୍ୟ ହୁଏ ବିପରିତିଲ୍ଲୁ
ପରିକଷଣାତିଲ୍ଲୁ ତୋମ ନିରୋକ୍ତ କଷ
ମଧ୍ୟ ସହାଯ ହୁଏ ଚୋରିକରୁଣ୍ଟୁ.”

ଉଲ୍‌ମାଳ(ଗ) ଶହିରାଯପ୍ରେସ୍ କୁ
ଦୂରବ୍ୟାଙ୍ଗରେ ଆପ୍ରେଷତିରେ ପଜିକ
ପା ପରିଶୋଯିପ୍ରେସ୍ ପ୍ରକିର୍ଣ୍ଣ ଏତେ ପାକି
ଆତିନକତତ୍ତ୍ଵକୁ କଣ୍ଠେ, ତୁରିନପ୍ରେସ୍ ବାସି
ଫୁଲକ ରେବପ୍ଲେଡ଼ଟିଯ ହୁଅତପ୍ରାଣ୍ୟେ
ଲୁ: “ହୁତ ଉଲ୍‌ମାଳରେ ବାସିଛୁଟକ୍. ପରମକା
ରୁଣିକଟୁଁ କରୁଣାନୀଯିତ୍ୟମାଯ ଅଳ୍ପା
ହୃଦୟରେ ନାମତିରିଲ. ଉଲ୍‌ମାଳାଙ୍କିରୁ ଓ
ପଥମାଳ ସାକ୍ଷ୍ୟ ପାଇକିବୁଟୁଁ, ଅଳ୍ପା
ହୃ ଅଳ୍ପାରେ ହୁଲାହା ହୁଲା ଅବଶ ଏହି
କରି, ଅବଶ ପକ୍ଷକାରିଲା. ମୁହମାଦ ଓ
ଫ୍ଲାହୁରିବିରେ ଡାରିକୁଁ ଦୁରନ୍ତମାକୁଟୁଁ.
ସାରିରା ସତ୍ୟମାକୁଟୁଁ. ସାରିଯମେତୁମି
ଫ୍ଲାହର ରୁ ତିରୁ ଅଳ୍ପାହୁ ବନ୍ଦିକିଙ୍କ
ଭିତ୍ତି ଉତ୍ତରବରରେଇଲୁବୁ ପୁନର୍ଜୀଜୀବି
ପ୍ରିକାରୁ. ଅଳ୍ପାହୁରେ ଵାର୍ତ୍ତାରେ ଲାଙ୍
ଖିଲିକୁକିଲିଲୁ. ହୁଏ ସତ୍ୟସାକ୍ଷ୍ୟପଚନ
ଅତିରି ଉଲ୍‌ମାଳ ଜୀବିପ୍ରିତ୍ତି ହୁଏ ପଚାର ଉ
ଶୁଣିବାକେଣ ଉଲ୍‌ମାଳ ମରିକିବୁଟୁଁ. ହୁ
ତେ ସତ୍ୟସାକ୍ଷ୍ୟପଚନତିର ଉଲ୍‌ମାଳ
ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ ଦେଖିଲୁବୁରୁଁ!!

***   ***   ***

അമീറീൽ മുഞ്ചിനീൻ അലിയു
വന്നു അബിതാലിഡ്സ്(g) എലാതകൻസി
കുത്തേര്റ്റ് കിടക്കയിൽ കിടക്കുണ്ടോൾ മ
കളായ ഹസനെയും ഹൃദസനെയും
അതികിലേക്ക് വിളിച്ച് ഉപദേശിച്ചു: “അ
ലീഹൃദിവിന സുക്ഷിച്ച് ജീവിക്കണമെന്ന്
നിങ്ങൾ രണ്ട് പേരോടു താൻ വസിയു
ത് ചെയ്യുന്നു. ഈ ഒന്നരമായ ലോകം
നിങ്ങളെത്തടിയാലും നിങ്ങൾ അതിനെ

କାଂକଷିକରୁତ୍, ନିଅସରକ ବିଗପ୍ତମାଯ
ତୋରତ୍ତ ନିଅସର କରାଯାଉଥି. ରଙ୍ଗୁ
ପେରୁ ସତ୍ୟମେ ପରିଯାପୁ ଆନାମକଳେ
କ କରୁଣ କାଣିକଳାଙ୍ଗ. ନିଃଶବ୍ଦ ସହା
ୟିକଳାଙ୍ଗ. ପରଲୋକତିନ୍ତିକୁ ବେଣାଳି ପ୍ର
ପରତିକଳାଙ୍ଗ. ମରିଦିକରେକତିଲିଲାବଳା
ନିଅଜ୍ଞୁଦ ବ୍ୟାବ. ମରିଦିତରୁବେ ସହାୟିକ
ଛୁ ବଳାଙ୍ଗ. ଏବେବୁଗ୍ରାମ ତିଲୁ ତୁ ତି
ବୋାତକ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିକାହୁକ. ଆହ୍ଲାଦିବୁବିରେ
ଵିଷ୍ଣୁର ତିରି ଉଠୁ ବିମର୍ଶକ କରେଇୟୁ
ବିମର୍ଶାଙ୍କ ଭୟପାଦରୁତ୍.”

ପିଲେ ମୁହଁମନ୍ଦିରଙ୍କୁଠ ହାତପି
ଯୁଦ୍ଧ ଅଭିସାନୋବ୍ୟା ଚେତ୍ୟତୁ: “ମୀ
ଏହି ରଣ୍ଟ ସହୋତରଙ୍ଗଶକ୍ରୁ ନନ୍ଦକିର
ପର୍ବତିତ ତ ମୀ ନନ୍ଦାଯି ଶ୍ରଵିଷ୍ଟିଲ୍ଲେ!! ଆ
ତୁତନୀଯାଙ୍କ ପ୍ରାଣିକ ନିର୍ମାଣରେ ପର
ଯାନ୍ତିତ ତ. ମୀଏହି ରଣ୍ଟ ସହୋତରମାର
ଯୁଦ୍ଧ ଆସିକାହୁକାଯୁଦ୍ଧ ବହୁମାନିକାହୁକ
ଯୁଦ୍ଧ ଚେତ୍ୟନାମନ୍ତ ତାମ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ଉପ
ଦେଶିକାନ୍ତ ଅବରୋକ ନିରକ୍ଷକ କନନ୍ତର
ବ୍ୟାହ୍ୟ ତ ଯୁଦ୍ଧ ଏହି ଅବରିଲ୍ଲାରେ ଏରୁ
କାରୁବୁଝ ତିରୁମାନିକାଳେତୁ.”

പിന്നെ ഹസരല്ലിയും ഹൃസൈസർല്ലി
യും(ഗ) നേരെ തിരിക്കുമ്പോൾ: “നിങ്ങൾ രണ്ടു
പേരോടും എന്നിക്ക് അതു തന്നെയാണ്
വസിയുത് ചെയ്യാനുള്ളത്. മുഹമ്മദ് നി
ങ്ങളിൽവരുടെയും സഹോദരന്മാൻ. നി
ങ്ങളുടെ പിതാവിൽന്റെ പുത്രന്മാൻ. നിങ്ങൾ
ശ്രീരാമവരുടെയും പിതാവ് അവനെ വളരെ
സന്നാഹിപ്പിച്ചുന്നുവെന്ന് നിങ്ങൾക്കില്ലാമ
ഡോ.”

“എന്ന വെട്ടിയവനെ നിങ്ങൾ എത്ത് ചെയ്തു?”

“അയാളെ തന്റെ പിടികൂടിയിട്ടുണ്ട്.”

അലി(റ): “എൻ്റെ ആഹാരത്തിൽ നിന്ന് അയാൾക്കും ഭക്ഷിക്കാൻ കൊടുക്കു, എൻ്റെ പാനിയത്തിൽനിന്ന് അയാൾക്കും കുട്ടിക്കാൻ കൊടുക്കു, എന്നാൽ ജീവിച്ചിരിക്കുമെങ്കിൽ എൻ്റെ തീരുമാനമനുസരിച്ച് അയാളെ ഒക്കക്കാരും ചെറ്റത്തുരകാളിം. ഇനി എന്നാൽ മർക്കുകുയാരണെങ്കിൽ അയാളെ ഒരു കരിമവത്രം നിങ്ങൾ അടിസ്ഥാക്കി സ്ഥാപിക്കുന്നത്”

പിന്നെ ഹസനേരുടെ തന്നെ കൂളിപ്പി കണ്ണമെന്നാജണ്ണപിച്ചു: “വിലക്കുടിയ വ സ്വത്രങ്ങളിൽ എന്നെ കഫറി ചെയ്യുത്. കാരണം റിസ്റ്റർ പാധ്യന്തർ ണ്ണാൻ കേട്ടി കുണ്ട്: നിങ്ങൾ വിലക്കുടിയ വസ്ത്രത്തിൽ കഫറി ചെയ്യുത്. അത് വേശം ദ്രവിച്ചു പോകാനുള്ളതാണ്. എൻ്റെ ജനസ വഹിച്ചുകൊണ്ട് പോകുമ്പോൾ ധ്യനിവൈപ്പ് ഓട്ടുത്, മെല്ലിയുമാകരുത്. രണ്ടിനും മയ്യുതാവണം. നല്ലതിലേക്കാണെങ്കിൽ അവിടെ വേശം എത്തൊമ്പോം ഇന്ത്യാമല്ലോ. ഈനി അപേക്ഷ കരമാണെങ്കിൽ നിങ്ങൾ ഒരു പുതിയ വിൽനിന്ന് ഇന്ത്യാമല്ലോ. ഇന്ത്യാമല്ലോ. ശ്രദ്ധിക്കാക്കയാമാം.”

***   ***   ***

(പ്രമുഖ സഹായിവരുൾ മുങ്ഗോള
വന്നുജിബാൽ(ഗ) മരണാസനനന്നയപ്പോൾ
അല്ലാഹുവോക് വിലപിച്ചു: “എൻ്റെ രക്ഷി
താവേ! എൻ നിനെ ദയപ്പുറുന്നു. ഈ
ന് എൻ നീ എന്ന രക്ഷിക്കുമെന്ന പ്ര
ത്യാശയിലാണ്. അല്ലാഹുവോ! നിന്നും ന
നായി അന്തിയാമല്ലോ, എൻ ഉള്ളഭാവാ
ക്കെതിരെ ഇഷടപ്പെട്ടത് വൃക്ഷം നടക്കോ
തോക് വെട്ടാനോ തോട്ടങ്ങൾ വെച്ചുപിടി
പ്പിക്കാനോ അല്ല, വിധവകളെ ഉടര്ക്കാനും
പരിത്യക്കതക്കെല്ലെല്ലാം സഹായിക്കാനും സാധ്യ
ക്കെല്ലെല്ലാം സംരക്ഷിക്കാനും പണിയിത്തമാരു
മായി ഇടപെട്ട വിജ്ഞാനം നേടാനും മാ
ത്രമാണെന്ന്.” ലാ ഇല്ലാഹി ഇല്ലാഹി ഉച്ച
രിച്ച് മുഖം ക്രമ്മാംശം തിരിമിച്ചിരിക്കുവെന്നു
ചെയ്ത ഹദിസ്സിൽ നബി(സ)യുടെ ഒരു
പ്രസ്താവന രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്:
“മുങ്ഗോളബന്ധു ജിബാൽ എത്ര നല്ല മനുഷ്യ
നാണ്!” നബി(സ) പറഞ്ഞതായി ബു
ഥാർ ഉദ്ദരിക്കുന്നു: “എൻ്റെ സമുദ്രായ
തിരിൽ ഏറ്റവും കരുണായുള്ളവൻ അബു
ബക്ര്. അവൻ ഹലാലിനെ കുറിച്ചും
ഹറാമിനെ കുറിച്ചും നായി അറിയുന്ന
വൻ മുഖാഖ്യവന്നുജിബാൽ.”

***   ***   ***

ബിലാലുംവന്ന് റിഹാഫി(റ)ന് മരണം ആസന്നമായപ്പോൾ പത്തിന് പറിഞ്ഞു: “എന്തൊരു ദുഃഖം! എന്തൊരു സകടാം!” മരണ വെച്ചാള്ളതിലായിരുന്ന ബിലാൽ മുഖത്തുള്ള വസ്ത്രത്തിനും നീക്കി ഭാര്യ യെ തിരുത്തി: “ദുഃഖം, സകടം എന്നല്ല നീ പറയേണ്ടത്. നീ പറയേണ്ടത്; ഹാ! എന്തൊരാനും, എന്തൊരു സന്ദേശം എന്നാണ്. നാഭേ താൻ എന്തേ പ്രിയതോഴരെ കാണുകയാണ്, മുഹമ്മദിനെയും കുട്ടകാരയും.”

***   ***   ***

ମରଣୀସନ୍ଧାନାଯ ଆଖୁଦିଗୁଡ଼ି
ଶିଥାରି(ଗ)ଯୁଦ୍ଧ ଅତିକରିତୁଳିନ ଆପେ
ହତିଲେଣ୍ଡ ଭାର୍ଯ୍ୟ କରିଯୁଗରାଣ୍ୟ。
“ଏତିକାଳେ ନା କରିଯୁଗତି?”
“ଏହିକେତେବେଳେ କରିଛି ଏ ବରତି
ରିକ୍ଷୁ! ହୁଏ ଵିଜନପ୍ରଦେଶରେ କିମନ୍ଦା
ଲାଲୋ ଅଞ୍ଚ ମରିଯୁଗନ୍ତି ଅଞ୍ଚରେ କ
ମରି ଚେତ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ତୁମି ପୋଲ୍ଯୁଂ ହୁବି
ଦେଇଲା”

അബ്ദുല്ല്: “നീ കരയരുത്; നീ സംഗ്രഹിക്കുകയാണ് വേണ്ടത്. ഞാൻ കുടി ഉൾപ്പെട്ട ഒരു സദ്ധിൽ ഏറക്കെന്ത് റാസുകൾ പറയുകയുണ്ടായി: “നിങ്ങളും ഹരി മരിക്കുക ഒരു വിജന പ്രദേശത്താണ്. ഒരു കുടം വിശ്വാസികൾ അതിന്റെ സാക്ഷിക്കുയ്യുണ്ടാവും. ആ കുട്ടത്തിൽ ഇനി താന്മാരെത ആരും അവശേഷിച്ചിട്ടുണ്ട്. ചിലർ തങ്ങളുടെ നാട്ടിലും തങ്ങളുടെ കുടംബത്തിലുമെങ്കിയാണ് മരണം പുകിയത്. വിജന(പ്രദേശത്ത് മരിക്കാൻ

നന്ത് താനാണ്. താൻ കൂളവല്ല പറഞ്ഞത്. നീ അകലേക്കാൻ കണ്ണയച്ചുനോക്ക. താൻ നേരല്ല പറഞ്ഞത്!”

“മകയിലേക്കുള്ള തീർമ്മാടക സം
ഘങ്ങളെല്ലാം പോയിക്കൊണ്ട് വഴിക്കെല്ല
ല്ലാം ശുന്നുമായി കിടക്കുകയാണെല്ലോ” -
ഭാര്യ.

‘അക്കലെ നീങ്ങുന്ന യാത്രാസം ഐം കാണാൻ താൻ വസ്ത്രമെടുത്തു വീണി. അവർ എങ്ങുടെ ചാരത്തേക്ക് ഓടിയിണ്ടെന്നു.’

“എന്തു പറ്റി?” - അവർ.

“ହିତା ମୁଣ୍ଡଲିଙ୍କହୀତିପେଟ ରୁ
ଆଦେହନେତତ ନିଅଶ କହମଳ ଚେଯ
”

“ആരാണിട്ടുഹാ?” - അവർ

“അമ്പുദർ” - ഭാര്യ.

“ରମ୍ୟାଲୀରେ ଅନ୍ତରେଣୋ?”
“ଆହେ!”
“ଆପଣୁହୁବାଗ୍ର ସତ୍ୟ! ଆମୀରୋ
ଗେତାବେ ଉଦ୍‌ବ୍ୟାଗମନେ ଆଜ ଏତ
ରୁଂ ଏବେଳା କହାନି ଚେତ୍ୟାତ୍” - ଆମ୍ବୁ
ଦିଲ୍. ବନ ସାମଲତିଲେ ଏଲ୍ଲାବରୁଂ ଓହ
ରୋ ପାଦବି ପାଦିଚ୍ଛିବାରଙ୍ଗ୍. ଆବଶୀଳେ ଲୁ
ଇମୁକ୍କାରି ମୁଣ୍ଡୋଟ୍କୁବାନ୍ ତର୍ଣ୍ଣ ରଣ୍ଟ
ତୁମିକର୍ତ୍ତକାଳିକ ଆମ୍ବୁଦିଲ୍ଲି ମୁଠର
ରିଂ କହାନି ଚେତ୍ୟା. ଆମ୍ବୁଦିଲ୍ଲାହାପି
ବୟକ୍ତ ମନ୍ତ୍ରାତ୍ୟାଧିରୁକ୍ତ ଆତ. ଆମ୍ବୁଦିଲ୍ଲା
ଫ୍ଲାହିବିବୟକ୍ତ ମନ୍ତ୍ରାତ୍ ଆରମଶତମ ଚେ
ଯିତ୍କୁ; ରମ୍ୟାଲୀ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଏତ ସତ୍ୟ
ମାଯି ପୁଲାରମ୍ଭ! “ଆମ୍ବୁଦିଲ୍ଲି! ତୀ ରୂପ୍ୟା
ନାଯି ସମ୍ବରିକାହୁ, ରୂପ୍ୟାନାଯି ମରି
କହୁ, ରୂପ୍ୟାନାଯି ଉତ୍ତିରିତେତ୍ରଭ୍ୟାନିତପି
କଷେପିଦ୍ଵାରା! ଆମ୍ବୁଦିଲ୍ଲାହାପିବୟକ୍ତ ମନ୍ତ୍ରାତ୍
କଣ୍ଠକରିଲାପି. ■